

TERVETULOA TOIMENPITEESEEN

Kirjallinen opas kita- ja nielurisaleikkaukseen
tulevien lasten vanhemmille

Hyvä vanhempi

Tämä opas on tarkoitettu Sinulle, kun lapsesi on tulossa kita- tai nielurisaleikkaukseen. Oppaan tarkoituksena on antaa valmistautumisohjeita leikkaukseen sekä kokonaisvaltainen kuvaus tulevista tapahtumista.

Tämä opas on toteutettu Savonia ammattikorkeakouluopiskelijan opinnäytetyönä yhteistyössä Iisalmen sairaalan operatiivisen osaston hoitohenkilökunnan kanssa. Teksti perustuu tutkimustietoon ja hoitohenkilökunnan näkemyksiin. Oppaan kuvat ovat opiskelijan piirtämiä.

Toivon oppaasta olevan teille hyötyä ja toivotan lapsellenne pikaista toipumista.

Iisalmessa 22.3.2012

sairaanhoitajaopiskelija

Elisa Oja

KITA- JA NIELURISALEIKKAUKSET

Kitarisan ja nielurisojen poistot ovat yleisimpiä kirurgisia toimenpiteitä ja leikattavat potilaat ovat tavallisesti lapsia. Kita- ja nielurisaleikkaukset tehdään yleisanestesiassa eli lapsi nukutetaan toimenpiteen ajaksi. Lapsi toipuu kyseisistä leikkauksista nopeasti ja jälkivaivat ovat yleensä lieviä ja harmittomia.

TÄSTÄ HETKESTÄ TOIMENPITEESEEN

Olette käyneet korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikalla ja saaneet tämän oppaan. Seuraavaksi saatte postitse **kutsukirjeen** leikkaukseen ja **tulotietolomakkeen**. Kutsukirjeestä selviää toimenpiteen ajankohta ja paikka. **Sairaanhoitaja soittaa teille toimenpidettä edeltävänä päivänä ja antaa valmistautumisohjeita.** Käytte täytetyn tulotietolomakkeen yhdessä läpi. Voitte kysyä mieltänne askarruttavista asioista soiton yhteydessä.

Varmistakaa, että yhteystietonne ovat potilas-toimistossa ajan tasalla ja ilmoittakaa ajoissa mahdollisista muutoksista, jotta teihin voidaan ottaa yhteyttä.

Selvittäkää lapsenne pituus ja paino etukäteen. Ne ovat tärkeitä tietoja lääkityksen kannalta. Kertokaa, mikäli lapsellanne on negatiivisia kokemuksia sairaalasta tai ongelmia lääkkeiden ottamisen kanssa. Voimme näin yhdessä miettiä etukäteen, kuinka lapsenne kannalta on mukavin toimia toimenpidepäivänä.

Ennen osastolle saapumista käynte laboratoriossa, jolloin lapseltanne otetaan verikokeita hemoglobiiniarvon ja veriryhmän selvittämiseksi. Lähete laboratorioon on tehty valmiiksi, joten voitte mennä sinne, kun teille sopii.

Lapsen tulee olla toimenpidepäivänä terve. **Mikäli lapsellanne on yskä, nuha tai kuumetta, ottakaa yhteyttä operatiiviselle osastolle puh. 040-161 7251.** Lääkäri päättää yksilöllisesti kunkin potilaan kohdalla voiko toimenpiteen infektiosta huolimatta tehdä.

Ilmoittakaa osastolle myös viipymättä, mikäli toimenpiteen ajankohta ei ole teille sopiva.

TOIMENPITEESEEN VALMISTAUTUMINEN

Järjestäkää työasianne niin, että osallistumisenne lapsen sairaalahoitoon on mahdollista. **Lapsenne tarvitsee mukaansa tutun vanhemman koko sairaalassa olon ajaksi.** Lääkäri kirjoittaa alle seitsemän vuotiaan lapsen vanhemmalle D-todistuksen sairaalassaolopäiviltä, enintään kahdelta vuorokaudelta.

Kertokaa lapsellenne tulevasta toimenpiteestä. Suurin osa lapsista kokee jonkinasteista pelkoa sairaalaa kohtaan. Lapsi haluaa tietää, miksi sairaalaan mennään, mitä siellä tapahtuu ja milloin pääsee takaisin kotiin. Leikki-ikäiselle voi sairaalaan menosta kertoa päivää aikaisemmin. Kouluikäiselle voi kertoa jo viikko etukäteen.

Leikkauksen ja leikkaamisen sijaan voitte puhua parantamisesta tai korjaamisesta. Kertominen lievittää lapsen pelkoja antamalla aikaa käsitellä tulevia tapahtumia esimerkiksi leikin avulla. Sairaalaympäristöstä kertovat kirjat ja keskustelu kirjojen ja sairaalaleikkien sisällöstä tarjoavat lapselle mahdollisuuden kysyä häntä askarruttavia asioita.

Hyvä leikkaukseen valmistaminen vähentää lapsen mielikuvituksen tuottamia väärinkäsityksiä ja lisää lapsen yhteistyökykyä. Tietoisuus helpottaa lasta löytämään itselleen sopivia selviytymiskeinoja pelon hallitsemiseen.

Voitte kotona tehdä valmiiksi jääpaloja ja kiisseliä sekä ostaa jäätelöä. Ottakaa lapsenne mukaan valmisteluihin, esimerkiksi ostamaan kaupasta lempijäätelöään. Näin hänkin voi valmistautua tulevaan toimenpiteeseen.

Ennen toimenpidettä lapsenne on oltava ravinnotta. Ravinnotta olo varmistaa lapsenne turvallisuuden nukutuksen aikana. Yli yksi-vuotiaiden on oltava syömättä kuusi tuntia ennen leikkausta. Tällöin ei myöskään saa juoda maitoa. Kirkkaita nesteitä lapselle saa antaa juotavaksi desilitran verran kymmentä painokiloa kohti ravinnotta olon aikana. Mikäli ohjeita ei ole noudatettu, toimenpideajankohtaa joudutaan siirtämään.

Ottakaa lapsellenne mukaan sairaalaan jotakin tuttua ja turvallista, kuten pehmolelu ja oma pyjama. Sairaalasta saa vaatteita, mutta omat vaatteet voivat tuntua lapsesta mukavammilta. Ottakaa myös vaihtopyjama pahoinvoinnin varalle ja hammasharja. Ottakaa myös itsellenne mukaan hygieniatarvikkeet. Sairaalasta saa yövaatteet, aamutakin, sukat ja tossut. Varatkaa mukaan myös tekemistä itsellenne, esimerkiksi lukemista toimenpiteen ajaksi. Lapsenne on toimenpiteen jälkeen väsynyt ja voi nukkua useamman tunnin. Kannettavan tietokoneen saa tuoda, mutta tarvitsette oman nettiyhteyden.

Lapsenne saa oman huoneen osastohoidon ajaksi. Teille järjestetään myös oma sänky, jotta **voitte yöpyä sairaalassa lapsenne kanssa**. Vanhempien ruokailu osastolla on mahdollista. Teille voidaan tilata ruoka sairaalan keittiöstä ja ruoka tulee osastolle potilasruokien mukana.

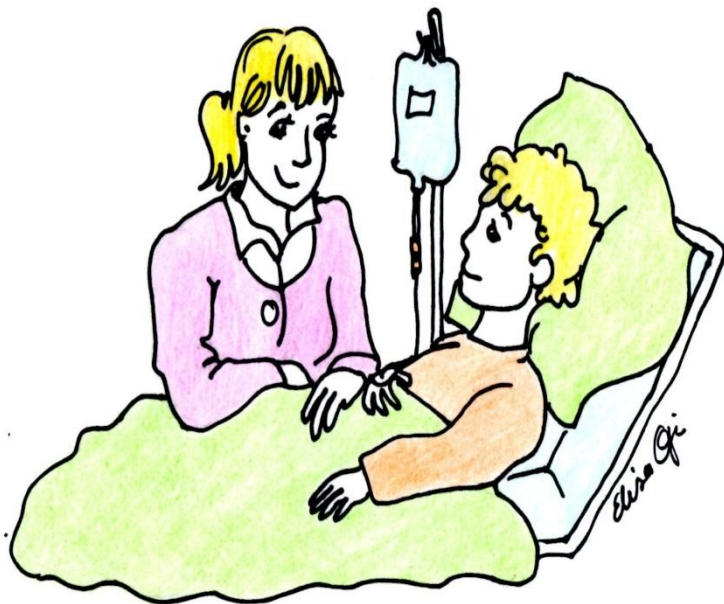

TOIMENPIDEPÄIVÄ

Saavutte toimenpideaamuna osastolle, jossa hoitaja ottaa teidät vastaan. Lapsellenne annetaan aamulla esilääke ahdistusta ja pelkoa lievittämään. Kämmenselän ja kyynärtaipeen iho puudutetaan voiteella nukutuslääkkeiden antoreitin avaamista ja verikokeen ottamista varten. Voitte saattaa lapsenne leikkaussalin aulaan ja pääsette lapsenne luokse heräämään heti kun lapsenne on hereillä. Itse toimenpide kestää alle puoli tuntia, mutta leikkaussalissa valmisteluiden kanssa aikaa kuluu enemmän.

Lapsenne on toimenpiteen jälkeen väsynyt ja hänellä voi olla pahoinvointia nukutusaineista ja niellystä verestä johtuen. Toimenpiteen jälkeen myös lämmönnousu on asiaankuuluvaa. Leikkausalueelta voi tihkuttaa verta, joten lapsenne saa heti toimenpiteen jälkeen jäävettä ja jäätelöä verenvuodon tyrehtyttämisen, kivun lievittämisen ja leikkausalueen turvotuksen vähentämiseksi.

Lapsenne saa syödä toimenpiteen jälkeen vain viileitä ja nestemäisiä ruokia, kuten viiliä ja kiisseliä. Älkää ostako lapsellenne karkkia. Kuumat ja karkeat ruoat ovat lapseltanne kiellettyjä toimenpiteen jälkeen. Toipumisaikana voitte pikku hiljaa siirtyä kiinteämpään ruokaan. Pahoinvoinnin ja kivun vuoksi lapselle ei heti toimenpidepäivänä saata ruoka maistua lainkaan. Tärkeää on huolehtia riittävästä nesteensaannista, josta huolehditaan tarvittaessa suonensisäisellä nesteytyksellä.

KOTIHOITO

Seuraavana aamuna menette lapsenne kanssa korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikalle tapaamaan lääkäriä. Lääkäri katsoo lapsenne tilan ja päättää kotiuttamisesta. Tämän jälkeen palaatte osastolle ja pääsette lähtemään kotiin jo aamupäivän aikana. **Kotihoito-ohjeet** saatte heti sairaalaan saapuessanne ja niitä käydään yhdessä läpi hoitojakson aikana.

Kurkku on hyvin kipeä toimenpidepäivänä ja kipeytyy uudelleen noin viikon kuluttua leikkauksesta, kun peitteet leikkaushaavalta irtoavat. Ohjeidenmukainen lääkitys on lapsellenne erittäin tärkeää. Lapsen pitää pystyä syömään ja juomaan normaalisti. Lääkehoito on turvallista eikä aiheuta riippuvuutta. Hoitamaton kipu pidentää toipumisaikaa ja aiheuttaa lapselle turhaa kärsimystä, jolla voi olla haitallisia seurauksia.

Lapsenne ei saa mennä päivähoitoon eikä kouluun viikkoon, vaan hänelle tulee järjestää hoito kotiin. Toipumisaika on kaksi viikkoa, jonka aikana lapsenne ei saa harrastaa aktiivista liikuntaa. Hänelle tulee antaa mahdollisuus levätä ja toipua. Mikäli lapsellanne on jokin aktiivinen harrastus, perukaa se. Myös saunominen on kielletty toipumisaikana, mutta lapsenne saa peseytyä normaalisti.

Antakaa lapsenne mahdollisuus käydä läpi sairaalan tapahtumia kotiin päästyänne. Se on tärkeää psyykkisen kehityksen ja hyvinvoinnin kannalta. Voitte käydä tapahtumia läpi yhdessä esimerkiksi sairaalaleikin kautta.

Pientä tihkuttelua leikkaushaavalta ja veriysköksiä voi esiintyä, se on normaalia ja kuuluu asiaan. Tihkutteluvuotoon auttavat jäävesi ja jäätelö. Noudattakaa osastolta saamianne kotihoito-ohjeita, sillä ne ehkäisevät jälkivuotoriskiä. **Mikäli lapsellenne tulee jälkivuotoa, ottakaa heti yhteyttä sairaalaan.**

Toimenpiteen jälkeisissä ongelmatilanteissa voitte arkisin olla yhteydessä korva-, nenä- ja kurkkutautien poliklinikkaan puh. 040 489 4764. Muuna aikana ja viikonloppuisin voitte kysyä neuvoa operatiiviselta osastolta puh. 040 161 7251.

